

WIE WINT DE MAN BOOKER PRIZE 2018?

Milkman

Anna
Burns

Milkman van Anna Burns gaat over taal, over hoe die kan onthullen en verhullen, bevrijden en klem zetten. Het is het minst toegankelijke boek op de shortlist, en dat heeft te maken met de manier waarop de hoofdpersoon vertelt. Ze is een zenuwachtig type dat ontzettend uitweidt en er niet voor terugschrikt om gebeurtenissen meer dan één keer te brengen. Het anonieme hoofdpersoonage blikt terug op haar leven als achttienjarige in een zwaar belegerd deel van Belfast. Burns schreef eerder al over de Troubles in Noord-Ierland tijdens de jaren 70.

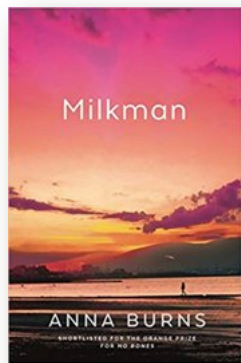
Het meisje vindt het leven in de twintigste eeuw zo deprimerend dat ze vlucht in romans van de negentiende eeuw of zelfs vroegere tijden. Ze doet dit niet enkel thuis, maar ook op straat, terwijl ze wandelt. Dit ongewone gedrag stoort de goeie gemeente en zonder dat het meisje het beseft, stopt de gemeenschap haar in de categorie van de halvegaren. Vervolgens beginnen er ook roddels te circuleren over ene Milkman, een paramilitair van hoog aanzien. De twee zouden een affaire hebben. Wat het meisje ook ter verdediging opvoert, ze wordt niet geloofd, zelfs niet door haar moeder.

Milkman is een absurdistische roman over een heel specifieke plek, die als stand-in kan dienen voor een hoop andere plaatsen ter wereld. Plaatsen waar je je hoofd beter niet boven het maaiveld uitsteekt, waar het gevaarlijk is om je mond te openen, vooral als vrouw. Tegenover de lezer is het meisje net zo babbelziek als Tristram Shandy, de held uit een van haar favoriete romans. Tegenover de burens zwijgt ze liever, want wie praat en uitleg geeft, vermindert zijn macht, gelooft ze.

Sommige delen van dit boek zijn waarlijk grappig of juist huiveringwekkend, andere zijn langdradig en stellen het geduld van de lezer te zeer op de proef. Sowieso zullen weinig lezers bestand zijn tegen het getater van deze verteller. (Kathy Mathys)

Milkman.
Faber & Faber, 348 blz., 16,99 €
(e-boek 10,88 €)
★★★★☆

1

Washington Black

Esi
Edugyan

De meest klassieke roman van dit zestal is *Washington Black* van Esi Edugyan, die al in 2011 op de shortlist stond met *Speel voor mij het lied van de dood*. Maar *Washington Black*, haar derde boek, is veel sterker. Het begint op een suikerrietplantage in Barbados en voert de zwarte verteller, Washington, naar Antarctica, Nova Scotia en Engeland.

Aan het begin is Washington ongeveer twaalf jaar oud. De details van zijn geboorte kent hij net zo min als zijn ouders. Hij is een veldslaaf, zijn pad lijkt vast te liggen. Dan ontmoet hij Titch, de broer van de plantage-eigenaar. Titch is een eigenzinnige wetenschapper die Washington benoemt tot assistent. Titch houdt er andere ideeën over slavernij op na dan zijn sadistische broer.

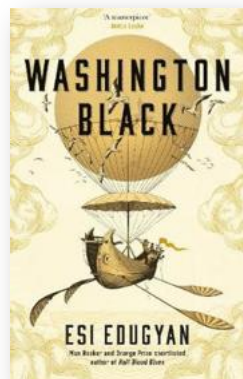
Washington Black gaat over de vraag naar je herkomst en naar de plek waar je thuishoort. Wanneer Titch en Washington naar Antarctica trekken om er de vader van Titch, ook een wetenschapper, op te sporen, scheiden hun wegen. Titch gunt Washington zijn vrijheid. Hij hoopt dat de jongen zijn potentieel kan waarmaken. Makkelijk is dat niet voor de jonge Washington. Wie is hij wanneer de schaduw van zijn meester hem niet langer begeleidt?

Washington heeft tekentalent. Hij wordt ontdekt door naturalisten die de planten- en dierenwereld in kaart brengen. Zal hij, als zwarte man, erkenning krijgen voor zijn werk?

Edugyan schreef een sfeervolle roman waarin personages, locaties en historische details goed uit de verf komen. Op subtiele wijze laat ze zien hoe de band tussen Titch en Washington zich ontwikkelt.

Het laatste kwart van de roman is wat voorspelbaar, al maakt de ijzingwekkende slotpassage dit goed. Romans over negentiende-eeuwse naturalisten en ontdekkingsreizigers zijn er genoeg. Zelden zijn hun vertellers zwart. *Washington Black* kan een groot publiek aanspreken en is een serieuze kanshebber voor de prijs. (Kathy Mathys)

Washington Black.
Profile Books, 333 blz., 18,99 €
(e-boek 11,24 €)
★★★★☆

Everything under

Daisy
Johnson

Daisy Johnson is de jongste schrijver die ooit de shortlist haalde. *Everything under* is haar romandebuut, maar eerder publiceerde ze al een verhalenbundel, die binnenkort vertaald wordt als *Veenland*.

Het duurt even voor je landt in *Everything under*. Misschien is dat wel de bedoeling van een roman over water, over de rivier, die een minder vaste ondergrond vormt dan het land. Eenmaal je de verschillende verhaallijnen hebt opgepikt, toont dit boek zich als avontuurlijk, speels, duister en filosofisch.

In wezen vertelt Johnson de Oedipusmythe opnieuw. Alleen is haar Oedipus een meisje, Margot, dat ervoor kiest om als Marcus door het leven te gaan. Marcus gelooft in het noodlot en dat doet ook Sarah, een van de andere hoofdpersoonages. Sarah is de moeder van de verteller, Gretel, die haar moeder zestien jaar geleden voor het laatst zag. Nu is het meisje een twintiger die werkt als lexicograaf voor een uitgever van woordenboeken en gelooft dat er een verband is tussen het ophalen van herinneringen en het bijstellen van woorddefinities.

Met haar moeder leefde Gretel op een boot. De twee hadden hun eigen taal. Pas wanneer Gretel als volwassene haar wereld oprekt, beseft ze hoe onconventioneel die taal was.

Na zestien jaar vindt Gretel haar moeder, die inmiddels aan dementie lijdt, terug. De dochter wil het verleden reconstrueren voor het te laat is. Wie was Marcus, de jongen die een tijd op hun boot logeerde? Waarom vond Sarah haar dochter egoïstisch en behoeftig?

Johnson lonkt naar het werk van de vroege Jeanette Winterson en van Angela Carter in een roman die overtuigt door zijn durf, ambitie en spannende taal. Wie de mythe van Oedipus kent, wordt toch verrast: Johnson zet de klassieke vertelling naar haar hand en voegt nieuwe thema's toe. Dit is de ideale roman voor wie houdt van verhalen over taal, over de noodzaak én het gevaar van herinneringen en over landschap. Johnson verdient de prijs. Wel vraagt haar werk om een heel aandachtige lezer. (Kathy Mathys)

Everything under.
Jonathan Cape, 263 blz., 17,99 €
(e-boek 11,99 €)
★★★★☆

2

3